

کوله بارت را پر کن!

گفت و گو با آقای ناصر رفیعی
استاد حوزه و دانشگاه

گاهی اوقات بعضی از مفاهیم به نظمان سخت و پیچیده می‌رسند، درحالی‌که آن‌قدرها هم که فکر می‌کنیم سختی و پیچیدگی ندارند. فقط باید یکی باشد که صاف و پوست‌کنده برود سر اصل ماجرا و موضوع را برایمان درست و حسابی حلاجی کند. مثل همین موضوع تقویت مبانی معرفتی که وقتی درباره‌اش حرف می‌زنیم، انگار که برایمان چندان قابل درک نیست، اما واقعیت ماجرا چیز دیگری است. گفت‌وگوی نو+ جوان را با آقای ناصر رفیعی بخوانید تا بیشتر در جریان موضوعی که درباره‌اش صحبت کردیم، قرار بگیرید.

وقتی از مبانی معرفتی صحبت می‌کنیم منظورمان چیست؟

منظور از مبانی معرفتی آگاهی نسبت به دین است؛ یعنی توحید، اعتقاد به امامت و نبوت و آشنایی‌مان به بحث معاد آگاهانه باشد. اگر مبانی معرفتی تقویت شد طبعاً به آسانی کسی نمی‌تواند یک جوان را به قول معروف از راه به در کند. تقویت مبانی معرفتی به این معناست که ریشه باورهای دینی و انقلابی ما محکم است.

با توجه به تعریف شما، چگونه می‌توانیم

مبانی معرفتی را در خودمان تقویت کنیم؟

برای اینکه مبانی معرفتی را در خودمان تقویت کنیم چند راه وجود دارد: یکی مطالعه است. نوجوان‌ها و جوان‌ها می‌توانند با استفاده از محتوای مناسب در فضای مجازی یا با کمک کتاب‌های مختلفی که در این زمینه منتشر شده مانند کتاب‌های شهید مطهری مسیر درست تفکری خودشان را انتخاب کنند.

راه دوم، شرکت در کارگاه‌های آموزشی مثل طرح ولایت
که چند سالی است مؤسسه امام خمینی رحمته‌الله علیه برگزار می‌کند،
یا دوره‌های معرفت‌افزایی که توسط مساجد و پایگاه‌های
بسیج برگزار می‌شود و فعالیت‌هایشان هم کاملاً
حساب شده است. راه سوم هم برگزاری جلسات
پرسش و پاسخ و گفت‌وگو با کارشناسان دینی است.

اگر خود را با مبانی معرفتی تقویت نکنیم

جامعه با چه مشکلاتی مواجه خواهد شد؟

جواب این پرسش روشن است! ریزش‌ها اتفاق می‌افتد، فرار از دین بروز پیدا می‌کند، گرایش نسل نوجوان و جوان به دین ضعیف می‌شود، با کاهش انجام مناسک مهم دینی مواجه می‌شویم و کم‌کم دین‌دارانمان را از دست می‌دهیم و افراد به سمت سایر فرقه‌ها گرایش پیدا می‌کنند. این خطری است که باید خیلی جدی‌اش بگیریم و برای اینکه دچار چنین آفتی نشویم باید برنامه‌ریزی جدی داشته باشیم.

چگونه تشکل‌ها در مدارس می‌توانند به تقویت مبانی معرفتی

هم در خودشان و هم در دیگران کمک کنند؟

راهش این است که در مدارس گروه‌های علمی و اعتقادی داشته باشیم. همان‌طور که نوجوانان و جوانان برای ورزش، پژوهش و درس‌هایشان کارگروهی انجام می‌دهند، چهارپنج نفر جوان باهم جمع شوند و روحانی یا مربی تربیتی هم سرپرستشان شود و جلسات بحث و گفت‌وگو برگزار کنند تا گفت‌وگوی فعال و خلاق نیازهای فکری و اعتقادی‌شان مشخص شود و برای پرسش‌هایشان به پاسخ‌های روشن برسند تا با این کارگروهی، مبانی معرفتی‌شان تقویت شود.

آیا اختلاف سلیقه در گفت‌وگو یا برخورد یک شخص با ما

به این معناست که از نظر مبانی معرفتی با ما مشکل دارد؟

نه! در واقع اگر کسی سلیقه‌اش با ما متفاوت است به این معنی نیست که از لحاظ مبانی معرفتی با ما مشکل دارد؛ اما اگر زمانی فردی از نظر استحکام و نظم‌بندی اعتقادات و باورهای بنیادین با ما مشکل داشت در این صورت فرد از نظر مبانی معرفتی با ما اختلاف دارد، اما ممکن است یک نفر سلیقه‌اش این است که درباره تقویت مبانی معرفتی از قرآن استفاده کند، دیگری از روایات استفاده کند، بعضی کتاب را می‌پسندند. اینجاست که به نظر من اختلاف سلیقه دلیل بر اختلاف مبانی نیست.

برای تقویت مبانی معرفی مطالعه چه کتاب‌هایی خوب است؟

کتاب‌های شهید مطهری از جمله کتاب‌های ساده و روانی است که نسل جوان می‌توانند به آن‌ها مراجعه کنند یا کتاب‌های حجت‌الاسلام قرائتی که با زبانی روشن مطالب معرفتی را بیان کرده‌اند.

چگونه بفهمیم چیزی که به عنوان مبانی معرفتی انتخاب کرده ایم

قابل اعتماد است و ما را در مسیر درست هدایت خواهد کرد؟

به پشتوانه فکری اش باید مراجعه کنیم. این حرفی است که قرآن به ما آموخته است. در این باره آنچه خردمندان می‌گویند و آنچه روایات بر آن تأیید می‌کنند مسیر حرکت ما را روشن می‌کند. گفته پیامبران، گفته بزرگان و علمای دین و مراجع شاخص خوبی برای نسل جوان است. نسل جوان باید با اتکا به چنین پشتوانه‌های فکری مبانی معرفتی خود را انتخاب کند.

